

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΗΣ ΚΛΑΚΑΣ

Άπθανε τελευταίως στη Νέα Υόρκη ο άνθρωπος, που στούς καλούς καιρούς της κρατικής Όπερας της Βιέννης, θεωρείτο μιά από τις πιο σημαίνουσες προσωπικότητες. Ήταν εκείνος που ανέβαζε και κατέβαζε — όπως του άρεσε ή όπως του σέφερε — το θερμόμετρο του ένθουσιασμού. Τό δνομά του ήταν Γιάσοφ Schostal και το επάγγελμά του: αρχηγός της κλάκας.

Πρωτοπαρουσιάστηκε, όταν ο άργότερα τόσο περιφρόνητος Νορβηγός τενόρος **Aagard Oestvig** έμφανίστηκε ως ξένος της Βιεννέζικης Όπερας και το υπερβολικά απαιτητικό κοινό ήταν ακόμη επιφυλακτικό στις εκδηλώσεις του άπέναντί του. Τότε ξαφνικά άρχισε από την τετάρτη γαλαρία να χειροκροτεί, μ' όση δύναμη είχε, ένας νεαρός: ο ένθουσιάζομός του, που ήταν πέρα για πέρα ειλικρινής, παρέσυρελόκληρο το άκροατήριο και ή βραδυά έτελειωσε με μιά πρωτοφανή έπιτυχία το **Oestvig**, που άμέσως προσελήφθη μονίμως στην όπερα. Ο εύγλωττος τενόρος έβαλε όλα του τά δυνατά, να μάθει ποιάς ήταν τέλος πάντων ο θερμώτατος νεαρός, που το χρωστούσε την τόσο ενοίκη γι' αυτόν στροφή της κοινής γνώμης. Και τόν άνεκάλωσαν. Όταν το παρουσίασαν αυτόν τόν, έως τότε άγνωστο το κύριο **Schostal** ά τραγουδώντας της κρατικής όπερας τόν έκάλεσε σ' ένα **Diner** στο **Sarher**. Έκει ό **Schostal** το διηγήθηκε πώς ήταν ένας άλλοτε εφέβρος άξιωματικός το άυτοκρατορικό και βασιλικό στρατό, γιάς ενός βιομηχανού κλωστούφαντουργού, που τότε χαλάσε με την οικογένειά του ή όποια δέν το συγχαροόσε το πάθος του γιά το θέατρο. "Όσο γι' αυτόν όμως προτιμούσε να πάη στην τετάρτη γαλαρία και να παρακολουθί θέατρο, παρά να βρόκεται χωμένος στο έργοστάσιο το άπατέρα του. Έπειτα μίλησαν γιά διάφορα καλλιτεχνικά ζητήματα και κατέληξαν στο πολύ ένδιαφέρον θέμα της κλάκας της παριονής όπερας, που δέν όπρηχε ακόμη στη Βιέννη. "Έτσι βρέθηκε ένα επάγγελμα γιά τόν ένθουσιώδη φίλον το άθεάτρου.

Γρήγορα — γρήγορα μάζεψε γύρω του ένα όμιλο άπό νέους, που θά λάβαιναν άπ' αυτόν ειαιτήρια όρθίον θεατών δωρεάν σέ διάφορα μέρη της αΐθουσας και γι' άντάλλαγμα θόδιναν το σύνθημα τών έπιδοκιμασιών κατά τη διάρκεια της παραστάσεως, έτσι, που θθέλα το το κοινό να τούς μιμηται. Η έπιχείρηση προόδευσε. Ο **Schostal** δέν άργησε να προσλάβη ύπαρχηγός. Οι τραγουδιστές προσαρμόστηκαν στη νέα κατάσταση: Έκπληρωσαν τόν κύριον **Schostal**, όσο καλύτερα μπορούσαν. Και άπό τούς έρασιτέχνας αυτούς εξέλιχτησαν οι κανονικοί πλέον έπαγγελματίαι της κλάκας. Φανατικοί

φίλοι της όπερας όλοι του ετούς θά ήταν, άκόμα και χωρίς να πληρωθούν, διατεθειμένοι να έξωτερικεύουν τόν ένθουσιασμό του. "Ένας άπ' αυτούς έγινε άργότερα περιφρόμης μ' ένα βιβλίο του, που μερικά του κεφάλαια ήταν άφιερωμένα στον **Schostal**. Τώνομά του ήταν **Joseph Wechsberg**. Αυτός λοιπόν ο **Wechsberg** άκόμα και σήμερα, που είνε ένας άπό τούς πιο έπιτυχημένους συγγραφείς, έξακολουθεί να θυμάται την παλιά του τέχνη και να μνήνε ένας καλός και δέλιος μαθητής το **Schostal**. "Άν τόχη να καθίσαιτε δίπλα του στο θέατρο, αισθάνεσθε τόν πυρετό του! Κι' άξαφνα τόν άκοιθε: "Μερκος τώρα λίγα σύντομα ξερά χειροκροτήματα... τώρα συνεχί, ένα έξοπαισιό!... "Έτσι! Τώρα χειροκροτεί όλο το κοινό..."

Μή το νομίζετε εύκολο! πρέπει να ξέρετε, να το νοιώθετε στα άκτύλα, πότε είνε ή σωστή στιγμή τών εκδηλώσεων και να μη τη χάσετε. Λίγο νωρίτερα ή λίγο άργότερα... και το παιχνίδι γίνεται! Ο **Schostal** ήταν άλήθεια ένας καλλιτέχνης στο είδος του. Και ένας καλλιτέχνης που δέν μπορούσε να δωροδοκήσης. "Όταν κάτι δέν το άρεσε, με χρήματα δέν μπορούσε να τόν κερδίσης! "Ήταν Ικανός να φανή και κακός άκόμα. Μπορούσε δηλαδή, χειροκροτώντας σέ στιγμή άκατάλληλη — εν γνώσει — να προκαλέση σφυρίγματαλόκληρης της όλας! "Άπό αντίδρασι! Και αυτό τίποτα! πιά δέν ήταν Ικανός να το διορθώση. "Ως τόσο με πολλή του διασαρέκειια κατέφευγε σέ τέτοια μέσα. Συχνότερο ήταν το αντίθετο! Νά έπιδοκιμάξη χωρισά να τόν άγκαζάρουν, οικειοθελώς και φυσικά... τζάμα! "Όταν τραγουδούσε γιά πρώτη φορά στη Βιέννη ή **Kirsten Flagstad**, άπληροφόρητη γιά τις συνθήκες τοό τόπου, δέν δέχθηκε να πληρώση γιά κλάκα. Τραγουδούσε όμως και την άκουσε ο **Schostal**. Και ένθουσιάζτηκε! "Άρχίζοντας πρώτος το χειροκροτήματα άσυκράτητος στους άκολουθούς του: "Είνε θαύμα παιδιά μου! Μπρος! μπρος! τη δουλειά μας! Στά 1938 αυτός ο ένθουσιάζομός της Βιεννέζικης όπερας έβουσε άπότομα. Πολλοί άπό το φημισμένους καλλιτέχνας τοό Ιδρύματος είχαν έγκαταλείψει την πόλι.

Ο **Schostal** τότε έφυγε γιά την Νέα Υόρκη. Βρήκε εκεί ένα πλήθος γνωστών του, που όμως μονάχα πότε — πότε ζητούσαν σέ ύπηρεσίες του. Χρηστάθηκε να ξαναρχίση πάλι άπό την άρχή. Με τόν καιρό μπόρεσε πάλι να οργανώση μιά σωστή **Schostal** — κλάκα, άλλά χωρίς την παλιά της λαμπρότητα! Αυτή είχε χαθεί γιά πάντα! Ο κοινός φαλακρός άνθρωπάκος πθανε σάν ένας στρατηγός "έπι του πέδιλου της μάχης." Καθ' όλες τις πιθανότητες ο άδωροδόκητος αυτός φίλος της μουσικής βρόκεται τη στιγμή αυτή στον οφράνο. Και δέν άποκλείεται να οργανώνη άκόμη κι' εκεί μιά ένθουσιώδη έπιδοκιμασία, όταν άρχίζουν να φέλνουν οι χοροί τών Άγγέλων.

κατά τόν **Otto F. Beer**